

YTTRANDE

2018-06-12

Ärendenr:

NV-08263-16

Mark- och miljödomstolen

Vänersborgs tingsrätt

mmd.vanersborg@dom.se

Mål nr M 4008-16 angående ansökan om tillstånd till ökad produktion av kartong, sulfatmassa och CTMP samt utbyggnad av avloppsvattenreningen vid Stora Enso Skoghall AB, Hammarö kommun, Värmlands län; nu fråga om dispens enligt industriutsläppsförordningen avseende utsläpp av totalt suspenderat material till vatten.

Med anledning av mark- och miljödomstolens kungörelse, aktbilaga 58, anför Naturvårdsverket följande.

1. INSTÄLLNING OCH YRKANDEN

Naturvårdsverket medger att tidsbegränsad dispens till och med 2019 ges för utsläpp av totalt suspenderade ämnen (TSS).

Naturvårdsverket anser att det inte finns underlag för att utforma dispensen på det sätt som bolaget ansökt om. Naturvårdsverket anser att dispensen istället bör avse samtliga berörda BAT-slutsatser, d.v.s. BAT 19, BAT 40 och BAT 50.

Det utsläppsvärde som ska gälla under tiden för dispens bör avse utsläpp från den totala produktionen. Utsläppsvärdet bör anges till 1,5 kg TSS per producerad ton kartong.

2. GRUNDER OCH UTVECKLING AV TALAN

2.1. Orsak till överskridande av BAT-AEL

Bolagets dispensansökan avser utsläpp av TSS (totalt suspenderad substans).

Som bolaget redovisat i sin ansökan berörs produktionen vid Skoghalls bruk av BAT-AEL för oblekt sulfatmassa, blekt sulfatmassa, CTMP-massa samt kartong. Särskilda BAT-AEL finns för respektive produktionstyp. BAT-AEL för blekt respektive oblekt sulfatmassa finns dock under samma BAT (19). Avloppsvatten

ifrån de olika processerna behandlas i en gemensam reningsanläggning och avleds i ett huvudavlopp. Därutöver avleds idag avloppsvatten från mixeriet i ett separat avlopp. Mixeriet ingår i produktionen av sulfatmassa.

Bolaget framför i dispensansökan att det är mixeriet som är orsaken till att det sammanvägda BAT-AEL inte bedöms klaras. Enligt bolagets beräkning (tabell sid 2 i dispensansökan) var med tillämpning av BAT-AEL det maximalt tillåtna utsläppet 962 ton TSS år 2017. Det verkligt uppmätta utsläppet av TSS var exklusive mixeriet 840 ton, inklusive mixeriet 1 062 ton. Mixeriets utsläpp kan därmed beräknas till 222 ton år 2017.

Det bolaget redovisar är att om mixeriet inte räknas in i utsläppet så ligger brukets samlade utsläpp under den övre gränsen för det gemensamma BAT-AEL. Om mixeriet räknas in överskrider däremot det gemensamma BAT-AEL. Det bolaget redovisar är alltså att om man, *felaktigt, inte räknar in* utsläppet från mixeriet så klarar man BAT-AEL. Detta är dock inte samma sak som att *orsaken* till överskridandet är utsläppet från mixeriet. För att göra en parallell: Om bolaget inte tidigare räknat in utsläppet ifrån kartongproduktionen skulle verksamheten också ha klarat den gemensamma gränsen för BAT-AEL. Av detta skulle man dock inte ha kunnat dra slutsatsen att det är kartongproduktionen som orsakade överskridandet av BAT-AEL.

2.2. Beräkning av utsläppet som grund för utsläppsvärde under tiden för dispens

Bolaget har i dispensansökan angett följande utgångspunkt (sid 3):

”Om man utgår från att mixeriets utsläppet med nuvarande hantering innebär ett tillskott med 50 % till aktuella berörda BAT-AEL-värden skulle det i ovan angivet exempel leda till följande.”

Bolaget har med denna utgångspunkt beräknat utsläppet från blekt sulfatmassa till 2,25 kg/t och oblekt sulfatmassa till 1,5 kg/t. Någon grund för antagandet ovan redovisar bolaget inte.

Det totala utsläppet för år 2017 beräknas till 1 191 ton. Det verkliga utsläppet var dock endast 1 062 ton. Av det följer att bolagets antagande om 50 % tillskott är överskattat.

Det samlade utsläppet från verksamheten år 2017 var 1 062 ton TSS, vilket motsvarar relativt slutprodukten, d.v.s. kartong, ett specifikt utsläpp på 1,37 kg per ton kartong. Det orenade utsläppet från mixeriet bidrog med 0,29 kg per ton kartong. Tillåten utsläppsmängd enligt BAT-AEL var 962 ton, vilket innebär 1,24 kg per ton kartong.

I dispensansökan saknas separat redovisning av hur stort utsläpp som kommer från respektive produktionstyp. Det går därmed inte att avgöra hur stor del av utsläppet som härrör från vilken del av produktionen. Det enda som är dokumenterat är att det totala utsläppet överstiger tillåtet utsläpp enligt BAT-AEL. Av den anledningen går det inte att separat ge dispens till utsläpp från produktionen av sulfatmassa. Naturvårdsverkets uppfattning är att dispensen måste avse samtliga typer av produktion, och därmed samtliga berörda BAT: Det lämpligaste

sättet att utforma dispensen är då att relatera det samlade utsläppsvärdet till slutprodukten, kartong.

För år 2017 beräknar Naturvårdsverket att, om BAT-AEL skulle ha uppfyllts, skulle det specifika utsläppet inte tillåtit överstiga 1,24 kg per ton kartong. Utfallet var 1,37 kg per ton kartong. Denna utsläppsnivå kan då anses motsvara den teknik som för närvarande är installerad vid bruket. Intill dess den nya avloppsreningen är i drifttagen bör denna nivå upprätthållas. Eftersom utsläppsvärdet avser normal drift behövs ingen större marginal för oförutsedda händelser som kan betraktas som onormal drift. En viss marginal för variationer i processerna bör dock godtas, varför Naturvårdsverket anser att ett värde på 1,5 kg per ton kartong är rimligt.

2.3. Skäl för dispens

Bolaget har framfört att det inte är tekniskt möjligt att åtgärda utsläppen från mixeriet utan de åtgärder som bolaget sökt, men ännu inte fått tillstånd för. Vidare att det är ekonomiskt orimligt att tvingas avstå från att driva stora delar av produktionen så länge de kompletterande delarna inte tagits i drift samt att det miljömässigt inte finns skäl till detta. Naturvårdsverket delar bolagets bedömning i detta avseende.

Bolaget har hänvisat till avgiftsregleringen för dispensprövning som skäl för att ansöka om dispens endast för den BAT som avser sulfatmassaproduktion och inte för BAT avseende CTMP-produktion respektive kartongproduktion. Naturvårdsverket anser inte att detta är en omständighet som ska ligga till grund för hur dispensprövningen ska avgränsas. Som Naturvårdsverket redogjort för i avsnitt 2.2. ovan föreligger inte heller det tekniska underlaget för att göra en sådan avgränsning av dispensen.

2.4. Slutsats

Naturvårdsverket anser att det finns tillräckliga skäl för att medge en tidsbegränsad dispens för utsläpp av TSS, till och med utgången av 2019.

Naturvårdsverket anser inte att dispensen kan utformas så att den endast avser utsläpp från sulfatmassaproduktionen (BAT 19). Istället bör dispensen avse hela produktionen, d.v.s. även BAT 40 och BAT 50. Det lämpligaste bedöms vara att relatera dispensen till slutprodukten, d.v.s. kartong. Utgående från nuvarande anläggnings prestanda bör utsläppsvärdet som ska gälla under tiden för dispens anges till 1,5 kg TSS per ton kartong.

Beslut om detta yttrande har fattats av enhetschefen Karin Dunér.

Vid den slutliga handläggningen av ärendet har i övrigt deltagit miljöjuristen Caroline Appelberg och tekniska handläggaren Olof Åkesson, den sistnämnde föredragande.

Detta beslut har fattats digitalt och saknar därför namnunderskrifter.

För Naturvårdsverket

Karin Dunér

Olof Åkesson